

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak petek; ako
: : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1-50 K. Narocnina
za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3-50 K, za Ameriko 4-50 K.
List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila :
: sprejema tiskarna J. Krajec nasl. : :

Bojmo se žida!

Končno se nam je moč ubraniti židov z našim lastnim delovanjem v onih strokah, za katere se žid v prvi vrsti zanima in razširja svoj pogubljivi delokrog, to je obrt in trgovina. Žid je večni trgovec. Kjer gre pridobiti četudi razpalo obrt, takoj je žid pri rokah. Na pol zastoj kupi dostikrat podjetja in blago, ki je po svoji pravi veljavi vredno veliko več in tako si skuje v kratkem ogromen dobiček. Židu se posreči vse, žid žida ne zapusti in preganja, kakor se žalibog godi med nami kristjani.

Vprašajmo se takoj tukaj, zakaj se pa pri nas ne ustanovljajo in ne uspevajo podjetja? Ker ne znamo biti edini in složni, niti odkritosrčni in podjetni, ker želi drug družega opehariti in išče le vsak svoj, namesto občno, skupno korist podjetnikov. Za to žalostno in resnično dejstvo imamo dovolj zgledov tudi po Dolenjskem. Tako se je zgodilo nekje na Dolenjskem, da se je ustanovila in uredila velika, dobra opekarna, ki je obljubovala zares najlepše uspehe. Vsa oprava in material je bil naravnost izborn. Trije sodružniki so tedaj opravičeno pričakovali najlepšo korist za sebe in za Dolenjsko. In kakšen je bil konec? Izmed treh kompanjonov je bil eden, ki je nesramno ogoljufal svoja dva sodruha, tako, da je prišla lepa tovarna prav kmalu na nič. Kakšna ogromna škoda. — In ta človeče ni bil žid, kajti žid žida ne ogoljufa, ampak bil je po imenu kristjan in vživa sedaj zopet kljub temu mastno službo, katero so naklonili zopet njemu, namesto drugim poštenim prosilcem! — Predragi Slovenci! Če bomo tako delali, se nam boče žid po pravici smejal v pest.

Med nami se goji v enomer tudi neka neumna popustljivost glede trgovine in obrta, ki se utegne zelo maščevati med nami. Mi bi pač najraje, da bi se storilo vse samo ob sebi, brez vsacega truda in denarnih žrtev. Zakaj neki? Ker smo preleni, da bi preudarili, kje tiči prava korist in bi jo z lučjo treznega razuma poiskali. Pač pa smo v zavidanju in škodoželjnosti pravi mojstri. Ako se komu med nami po-

sreči ustanoviti si malo obrt, ali malo prodajalno, o kateri pričakuje svoj boren kruh, takoj smo pripravljeni, mu odtrgati ta kruh od ust. S slabim sumničenjem grdimo njegovo namero in mu z obrekovanjem škodujemo, ako le mogoče. Kaka je nevoščljivost še-le, če se takšnemu pridnemu podjetniku vse posreči, da dela vsled posebne razumnosti kupčijo in se pošteno živi. Takoj mu sezamo v področje; takoj moramo tudi mi nakupiti si takšnega blaga, češ, kar on prodaja, moramo tudi mi itd. To je pač višek nesramnosti, izkoriščati razum družega, če si bil sam prelen, da bi se pobrigal popreje ti za to in ono, kar bi lahko spravil v denar, ne pa sedaj, ko je tvojemu bližnjemu v kvar. Takšnih zgledov mrgoli posebno po dolenjskih mestih vse polno. In tako je prišlo, da imamo le malo zavrednih trgovcev, ampak same branjeve, ker vsak hoče vse prodajati, ne pa samo to, kar se je učil ali vsaj posebno izuril.

Kupoval je nek poštenjak primerno hišo, da bi imel na stare dni svojo lastno streho. — Takoj je prišel njegov sosed, ki je kar gorel nevoščljivosti, če bi dobil prvi hišo za vredno ceno, ter ponudi za hišo dokaj večjo svoto. Seveda pa je imel zavistni sosed itak že več hiš in veliko premoženje! — Mali trgovec je prevzel nekje iz nevoščljivosti še drugo prodajalno, češ, da bi si ne opomogel neki drug obrtnik, ki je ravno iskal in hotel vzeti v najem dotični prostor. — Takšnih zgledov imamo žalibog na stotine, ki se godé med kristjani. Takšna dejanja so vnebovpijoča! To so lastnosti, ki ne omadežujejo samo naše vesti, ampak nas smešijo pred celim svetom, a nam samim so v pogubo. To našo neslogo in zavist vidi žid in vporabi naše grehe kaj kmalu v svojo korist.

Daleč smo že zašli po svoji nepremišljenosti, brezskrbnosti, brezbrčnosti, po svoji lenobi, prepirljivosti in medsebojni nezaupljivosti. Neznane mu tujcu dvomljive vrednosti, če zine le par medenih, slepilnih besed, marsikdo rajši veruje in zaupa, nego poštenemu svojemu sosedu, domačemu trgovcu in obrtniku. In tako se vsiljuje žid med nas, ko niti ne slutimo in ne

mislimo na to, pač pa dajemo k temu povoda nezmerno veliko. V slogi je moč! mora vendar služiti tudi nam za geslo. Ne izogibajmo se trgovci in obrtniki drug družega, kakor kakšnega okuženega človeka, temveč združujmo se s krščansko ljubeznijo, s krščanskim bratoljubjem in z nesebično požrtvovalnostjo! V tej složni zvezi moramo delovati vsi za enega, eden za vse! — Združujmo se trgovci in obrtniki in začnimo voditi odločni boj po postavnih potih zoper židovstvo.

V združenju dosežemo moč, da po- metemo iz naših trgov in sejmov vse žide, da bomo lahko tudi ob sejmih dneh prodajali mi. Ob teh dneh delajo ravno židje največjo kupčijo, mej tem, ko mi navadno ravno takrat primeroma najslabše prodajamo. V slogi in edinosti in v združenju bomo dosegli velikanske vspehe, ki se nam zdijo sedaj neizpeljivi. V skupnem delovanju si bomo naklonili tudi višje oblasti za našo dobro stvar in žid boče kmalu pobral pete in jo odkuril iz naše mile domovine.

Stalna naša zveza v boju zoper žida je pa mogoča le na pravi krščanski podlagi. Če bodo vladala med nami krščanska načela, ni se nam bati židovske nadvlade, ker krščanstvo in židovstvo sta si sovražna, kakor dan in noč. Čimbolj pa bodo ta edino prava načela izginjevala, tembolj se nas bo polasčeval tuj duh, tembolj bo pešalo tudi naše gmotno stanje in tembolj nas bo nadvladal židovski kapital. Stojmo torej na straži vsi, kakor en mož in bojujmo pošten boj zoper našega skupnega sovražnika — žida!

Domača obrt.

V prejšnjih časih je bilo gibanje v kmečki hiši po zimi in ob slabem vremenu zelo živahno. Naš kmet je pletel jerbace, delal razno orodje itd., naše ženice pa so predle ali opravljale kako drugo podobno žensko delo. Kratko in malo naš kmet v prejšnjih časih tudi po zimi in ob grdem vremenu si miroval, ampak je pametno porabil vsako priliko. Sedaj pa žalibog vse

to izgineva; naše kmečke hiše niti grabelj in vil, torej najnavadnejšega orodja ne delajo in popravljajo doma, ampak vsako malenkost kupujejo za drag denar.

Koliko denarja bi si lahko naš kmet prihranil, ko bi se vendar ob dolgih zimskih urah prijel za kako orodje in delal vsaj take stvari, katere lahko napravi brezakega posebnega znanja. Koliko bi si prihranile naše kmečke ženske, ko bi znale prav porabiti dolge ure ob grdem ali zimskem času! Le premislite malo, koliko stvari, katere ste morali ali kupovati v trgovini za drag denar, bi lahko sami napravili, in skušajte vsaj za eno leto zračunati, koliko vas je to stalo.

Pojdimo pa še dalje in pomislimo, ali bi se ne dalo tudi na kmetih ob prostih urah marsikaj izdelovati, kar bi se dalo tudi za lepe novce prodati. Ali ni škoda, da na kmetih toliko dragega časa po zimi zapravimo pri praznem čenčanju, kvaranju, vasovanju in popivanju! Ali bi res ne mogli ta čas bolj pametno porabiti?

Po drugod, koder imajo celo primeroma boljše kraje, se vendar bolj pečajo z domačo obrtjo; pri nas, kjer bi nam bilo še gotovo veliko bolj treba, pa se za domačo obrt nihče ne briga. In vendar bi bila pri nas domača obrt že radi tega potrebna, da bi lažje držali kmečke delavce doma. Ako bi bila pri nas domača obrt razvita, bi kmečki delavec ostal rad doma, ker bi vedel, da ga čaka zaslužek tudi po zimi. Na drugi strani bi si pa kmečki gospodar in gospodinja lahko marsikak krajcar prihranil doma, ker bi mu raznih predmetov ne bilo treba več drago plačevati.

Seveda se pa ljudje sami od sebe ne bodo začeli zanimati za to obrt, treba jih je primerno podregati. Do sedaj podučujejo razni učitelji kmetijstvo in razne druge stroke, zakaj bi še pa ne zmogli učitelja za domačo obrt. Prirejali bi se naj razni tečaji tudi za domačo obrt, kakor se prirejajo za razne druge stroke. Razne strokovne kmečke korporacije pa bi naj zajedno s strokovnim učiteljem proučevale razmere in nasvetovale krajem primerno domačo obrt.

LISTEK.

Togota, sleparstvo in ljubezen.

Vroč poletno solnce pripeka. Njegovi žarki se svitlo lesketajo na mirnem jezeru, kjer leži v obližju mala vasica. Okolu vasi se razprostira lepo obdelano polje, katerega obdajajo zeleni travniki in lepi pašniki. Vse, kar je za delo sposobno, hiti danes na travnike, kajti tam v zahodu se vzdigujejo temnosivi oblaki, ki napovedujejo hudo uro. Ravno je bila krma dobro posušena; sedaj je treba pridnih rok, da spravijo seno pod streho še pred nevihto.

Kmet Urh si briše z rokavom pot s potnega obraza. Temno in srpo je njegovo oko; na njegovem suhem obrazu se mu bere njegova najhujša napaka — divja togota.

„Da mora ravno danes ta pošast se napravljati, ko imam seno še vse zunaj in tako lepo posušeno“, zarohni v divji strasti. „Denar gre za delavce in jaz pa naj vozim mokro krmo domov. Potem pa naj bo kmetu pomagano, ko mu od vsega njegovega trpljenja ne ostaja družega kot žuljave roke

in prazen žep; potem pa še govore nekateri od blagoslova božjega. No, to bo pa zares zopet danes blagoslov božji! — Ubogi kmet, ki ti še Bog naredi črto čez tvoj račun!“

„Urh, sram te bodi tvojega brezbožnega govorjenja!“ oglasi se njegova dobra, skrbna žena, katero so te bogokletne besede jako prestrašile.

„Kaj? brezbožno! — Molči tercialka; kaj razumeš ti, kar jaz govorim“, zakriči Urh nad njo, ter pelje naložen voz domov med preklinjanjem in rotnjem.

Njegovi delavci hitijo, da jim teče pot z obraza, da bi tem preje naložili drugi voz ter ga spravili pod streho. A, že so začele padati debele kaplje in od daleč se sliši votlo bobnenje groma, ki ga spremljajo svitli bliski. — Sedaj pa je priklopela Urhova jeza do vrhunca. — Prišel je ravno do vaše krme. Tu je po stari navadi večkrat zahajal, da bi si ohladil jezo. Žene pa ni bilo zraven. Tukaj je pa dal svoji silni razburjenosti brez pomisleka duška, saj ni bilo „pridgarja“ zraven; tako je imenoval svojo ženo. Krčmar je pa tudi vedel, če je Urh jezen, dobro trži; toraj sta bila dobra prijatelja.

„Vina sem!“ zagrmí, ko stopi Urh v krčmo. Krčmarju ni bilo treba dopovedovati koliko, saj je že poznal, koliko drži Urhova posoda.

Urh je bil eden najpremožnejših in tudi eden najbolj brezbožnih kmetov v tisti vasi. Bil je ošaben in trd možak. Surov do svojih hlapcev, neusmiljen do svoje dobre in pobožne žene in visok do drugih kmetov. Že na njegovem obrazu se mu je videla togota in se je bralo zaničevanje do vsega, kar je svetega, dobrega in krščanskega. Ob vsaki priliki se je širokoustil s svojim bogastvom, mogočno se potrkaše po svojih sicer širokih, pa grešnih prsih. Sosedje so se ga torej ogibali; vpriclonjega se sicer dobre, prijazne kazali, toda v srcu so imeli skrito sovraštvo in zaničevanje do njega. Pomilovali so dobro Urhovo ženo Urško, češ, da je prišla takšnemu rabeljnu v roke. In res je imela veliko potrpeti pred možem. Toda vse to je takorekoč dobrovoljno prenašala, le to jo je znotraj najbolj bolelo, da se mož niti zmenil ni za cerkev, ne za molitev — da je bil brezverec.

Ko je spraznil v krčmi, kar si je

ukazal prinesiti, stopi k oknu in opazuje zmirom bolj se bližajočo nevihto. — „Danes si pa slabe volje Urh“, ogovori ga krčmar. Toda Urh mu ne odgovori nič, ampak nevoljen zapre okno ter zamrmra v svoji jezi: „že zopet to neumno zvonjenje! Mislim, da bode blisk in grom malo za to povpraševal ali zvoní mežnar ali ne! Neumnost!“ — Iz zvonika se je slišal namreč glas zvana, ki je vabil ljudi k molitvi, češ: treska in hudega vremena reši nas o Gospod!

Silno, silno so se dvignili hudourni oblaki. Strele so švigale na vse kraje, grmelo je, kakor da bi bil sodnji dan, in vlije se silna ploha. — „Ha, to bo dobro za moje seno“, zadere se zaničljivo kmet Urh. Vsak blisk in grom spremlja z grdo kletvijo ter se zraven pripomni, na zahvalno nedeljo bo pa duhovnik pridigal in se repenčil, da smo, hvala Bogu, več pridelali, kakor smo upali. Divji smeh se sliši iz njegovih umazanih ust. V tem trenutku se grozno zabliška, zagrmí tako, da se zemlja strese in potem je bilo vse tiho. „Treščilo je“, zagodrnja Urh ter pogleda na kraj, kamor je švignil blisk. Gosti dim se privali

Veliko vrst domače obrti morda posameznik kot tak ne more izvrševati, pač je to mogoče z združenimi močmi. In v tem slučaju je treba ustanoviti zadrugo, kakor jih že drugod imajo, n. pr. pletarske zadruge, kitariske zadruge itd. Morda bi kazalo, da bi se za to začela zanimati „Zadružna Zveza“ in „Gospodarska Zveza“, in pospeševala ustanovitev in razvoj takih zadrug. Gotovo bode tudi tako delovanje z veseljem podpirala dežela in država.

Kdor pozna dolenske kmečke razmere, mora uvideti, da bi tudi domača obrt veliko pripomogla k rešitvi našega kmeta. Zato pa opozarjamo merodajne kroge, da storijo vse potrebno, da se tudi pri nas na Dolenskem uvede domača obrt.

Gospodarstvo.

Naše vrtnarstvo.

Ako primerjamo naše vrtnarstvo s tem drugih dežel, si moramo priznati, da smo v tej panogi zelo zaostali. Pravilno urejen in obdelan vrt zalaga domače gospodinjstvo z raznovrstno zelenjavo. Ravno vrt omogoči gospodinj, da spravi v vedno jednoličnost opoldanske in večerne hrane nekaj premembe. Vsake jedi se človek prej ali slej naveliča, ako jo dobi premnogokrat zaporedoma, ali pa v prekratkih presledkih. Taka hrana nam manj tekne in s čmernim obrazom sedimo okrog mize. Nevoljna je pa tudi gospodinja, ako mora odnašati polne skledke zopet v kuhinjo nazaj. Kako se pa razveselimo, kadar zapazimo na mizi jed, ki smo jo že dolgo pogrešali. Z veselimi obrazi pozdravimo prvo solato, prvo kolerabco, prvi grah in stročni fižol itd. Teh jedi začetkoma navadno zmanjka in še bi zajeli z žlico, ko bi se ne bilo že pokazalo prazno dno skledke. Taka jed pa potem tudi veliko bolj tekne, kot ona, ki smo jo brez veselja, nekako prisiljeno, bolj iz vsakdanje navade zaužili. Kako pa nam gre po veselem kosilu tudi delo bolj od rok!

Te premembe pa preskrbi gospodinja ravno vrt. Ako si pa ogledamo naše vrtove, vsega tega navadno ne najdemo. Kakor vlada pri jedi, precejšnja jednoličnost, opazimo tudi na vrtnih gredah le malo spremembe. Le malo število zelenjadnih rastlin se tukaj goji. Koliko je vrtov, kateri se skoraj vsi le spomladi obsejejo s solato. Prve in najmočnejše rastline se populijo sproti, kakor dorastejo za pulko. Pozneje začno zvijati glavice one rastline, ki so se zakasnelo razvile in jih nismo več rabili za pulko. Da ne naredite te rastline tako lepih, velikih in trdih glav, kot bi jih dobili od prvih, popolnejših rastlin, je pač jasno. Prve glave, ki jih solata na vrtu naredi, romajo zopet v kuhinjo in še-le pozneje, ko se je že zvila v glave

večinoma vsa solata, določimo nekaj rastlin za seme. Dobijo se pa celo slučajni, ko vzame gospodinja seme od onih rastlin, ki so naredile sicer glave, katere so pa potem všle v palce. Da ne da potem tako seme prihodnje leto najlepše solate, je pač razumljivo. Pa tudi one solate, ki so naredile med zadnjimi glave, niso najbolj primerne za dobavo semena, taka solata se bode od leta do leta kasneje razvijala. Za seme bi bilo treba določiti prve in najlepše glave. Če pa je posejan ves vrt, kakor sem bil že omenil, s solato, se je slednjič tudi deloma naveličamo in je tudi vse porabiti ne moremo. Uhajati nam pričnejo glave v palce in končno dobijo večino našega vrtnega pridelka prašiči. Vsa čast sicer naši prašičeriji, toda prašičjo krmo si lahko pridelamo na njivi, ni nam treba za to dragocenega prostora, katerega smo si odločili za vrt.

Gospodinja bi bila ravnala bolj gospodarsko, da bi bila posejala le toliko solate, kar jo rabi za pulko, za glavno solato bi pa bila posadila na druge lehe solatne sadike. Presajena solata dela namreč lepše in okusnejše glave. To pa seveda le toliko, kolikor porabi v kuhinji. Druge prostore bi pa porabila za raznolično drugo zelenjad. Dobra gospodinja ne bode tudi nikdar trpela neobdelanih in praznih gred na vrtu. Take lehe je treba sproti zopet obdelati in nanovo posejati. Posebno nekatere rastline je mogoče na ta način tudi v večjih presledkih pridelovati in si tako raztegnemo pridelek na daljši čas. Kdor tako seje, ne bode imel naenkrat preveč solate, potem zopet preveč graha in stročnega fižola. Ko taka zelenjad istočasno v preveliki množini dozori, ne ve gospodinja kam z njo. Vsem že preseda. Naenkrat pa prezori, ter je zmanjka. Prej je bilo vsega preveč, potem pa zopet blaga primanjkuje. Ako pa sejemo v presledkih, razdelimo pridelek kakor tudi porabo na daljši čas. Tako bi n. pr. priporočal našim gospodinjam, da si preskrbe sveži pritlični fižol (za stročje) tudi za jesen, ko se je nakolenc že izrodil. S pozno setvijo je to vse mogoče.

Važno je pa tudi, da si preskrbe naše gospodinjne razne sorte zelenjadi. Bolj zgodnje, kakor tudi bolj pozne. Treba je pa pred vsem s pametnim odbiranjem semenskih rastlin našo zelenjavo zboljšati.

Velikega pomena pa ni vrtnarstvo samo za domačo gospodinjstvo. Umna gospodinja zamore v bližini mest in letovišč skupiti tudi lepe denarje za vrtno pridelke. Toda tudi tukaj je treba pridelovanja v presledkih. Dobre in fine zelenjadi pri nas povsod primanjkuje. Posebno tam, kjer se trudimo povzdigniti tujski promet, bi bilo treba skrbeti pred vsem za povzdigo vrtnarstva. Tuje, ki bi naj pustil pri nas

blagoslov naju bode gotovo spremljal. Ako nas tepe Bog, nas še nikakor ni zavrgel. In ako Bog vzame, lahko zopet vrne, če je njegova volja. Le ponižajva se in moliva božjo pravičnost, kajti prazno je delo brez pomoči z nebes.“

„Hinavka!“ zadere se nad njo Urh. „Poberi se mi s svojimi besedami, te že poznam! Tam imaš kup pepela, pa ti naj Bog pomaga in svetniki, če ti hočejo! Zidaj, če imaš s čim! — Kar je, je! Če pa misliš, da bom jaz zaradi tega sedaj svetnike in kaj vse klical na pomoč, se motiš. — Jaz sem zavarovan!“

V resnici je bil naš togoten Urh zavarovan proti požaru. V osmih dneh je že dobil iz zavarovalnice lepo svoto tisočakov. Ponosno kaže ženi, češ: tukaj imaš sedaj kazen božjo! Ha, lep denar, osem tisoč bankovcev! Bo že! S tem se bo dalo kaj lepšega narediti, kakor je bilo do sedaj! Da pa bom imel vendar trajen mir pred „božjo kaznijo“, postavil bom na streho strelovod, potem bom videl, kdo je gospodar v moji hiši, jaz ali Bog!“ — (Dalje sledi.)

kaj denarja, se ne zadovolji, če se menjava pri jedi le solata, fižol, zelje in krompir. Samo lepi kraji in svež zrak mu ne zadostujeta, zahteva tudi nekaj udobnosti. Gostilničarji večjih letovišč in zdravilišč morajo pri nas večinoma finejšo zelenjado dobivati iz tujih krajev. Lahko bi pa ostal ta denar doma. Potrebni smo ga povsod. R. Zdolšek.

Delo živinorejske zadruga za novomeško okolico.

Hvaležno je polje, ki ga imajo obdelovati naše živinorejske zadruga, saj je treba še v enem in drugem oziru orati ledino, da se dvignemo z našo živinorejo na višjo stopinjo. Toda to delo je težko, in sicer težko zaradi tega, ker je med našimi živinorejci še vse premalo zanimanja za skupno delo, ker manjka med nami zadrugnega duha, pa tudi zaradi tega, ker nam manjka v načelnih vprašanjih pravega naziranja.

Živinorejska zadruga za novomeško okolico obsega pet občin. Njen okoliš je tedaj obsežen in bi morala zadruga šteti vse večje število članov kakor jih šteje danes. In kar je posebno naglašati, ti člani bi jo morali pri izvrševanju njenih nalog podpirati in stati zavedno ob njeni strani. Ali pri nas manjka te zavednosti in manjka smisla za smoterno delo. Namesto po 40 in 50 članov, štejejo posamezne občine komaj 5 do 18 članov. Vprašam, kako naj v takih razmerah mislimo na uspešno ustanavljanje živinskih zavarovalnic v posameznih občinah? Živinorejska zadruga za novomeško okolico šteje danes 89 članov, kar je vse premalo za 5 tako obsežnih občin. Največ članov, namreč 38, šteje občina Šmihel-Stopiče, dočim štejejo druge po vrsti in sicer Prečna samo 18, Št. Peter samo 15, Mirnapeč samo 13 in Brusnice samo 5 članov. To pičlo število je pristna slika naših revnih živinorejskih razmer.

Med najvažnejše naloge naše zadruga spada brez dvoma reja dobrih in pravih bikov v njeni okolici. Ta naloga stoji na prvem mestu. V tem bi jo morale podpirati pripadajoče občine, katerim olajšuje delo pri izvajanju živinorejskega zakona, in podpirati bi jo morale tudi licencijske komisije. Kam pa pridemo z našo rejo v bodočnosti, če bomo redili na tako malem kraju kakor je zadrugni okoliš, bike vsak po svojem okusu in če bomo te bike tudi dopuščali? Dvajset let imamo živinorejski zakon že v veljavi in še zmeraj se delajo v tem oziru napake! Kako pa naj pridemo naprej, če se po eni strani zida, po drugi pa podira? Če ni pravih bikov domače reje, naj se pa za nje prosi! Saj jih oddaja kmetijska družba po polovični ceni. Sicer naj se pa skuša doma prirediti pripravne plemenjake; tako se bodo naši živinorejci najprej in najlaglje privadili reji plemenjakov. Živinorejska zadruga se je obrnila na vse občine, ki so v njenem okolišu, s prošnjo, da bi ji sporočile, če primanjkuje bikov in če želi kdo dobiti bika za polovično ceno v rejo, prejela pa ni na to svojo prošnjo od nobene strani odgovora. (Konec sledi.)

Gospodarske drobtine.

Živinorejski in mlekarški tečaj na Grmu. Deželni odbor priredi za mladeniče iz živinorejskih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v strežbi molzne živine in reji telet, v molži in v mlekarških opravilih, zlasti v ravnanju z mlekom in v izdelovanju mlečnih izdelkov, praktični živinorejski in mlekarški tečaj na Grmu, ki bo trajal od 15. julija do 31. oktobra 1914. Učenci se udeležujejo tudi šolskega pouka o živinoreji in mlekarstvu. V ta tečaj se sprejme šest učencev v starosti od 16 let naprej. Živinorejski in mlekarški učenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v

denarju po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, p. Kandija pri Novem mestu, do 5. julija 1914.

Občni zbor novomeške čebelarke podružnice. Čebelarška podružnica za novomeško okolico je imela pretečeno nedeljo (21. t. m.) v gostilniških prostorih g. J. Zurca v Kandiji svoj redni občni zbor. Ker se ga zaradi nujnih poljskih opravil niso mogli udeležiti vsi njeni člani in ker je važen tudi za druge naše čebelarje, navedemo v naslednjem glavno vsebino.

Podružnica je imela med letom dve odborovi seji in eno izredno zborovanje, pri katerih so se obravnavale čebelarke zadeve. Čebelarjenje na med se je pospeševalo s tem, da se je dobilo od veleslavnega deželnega odbora šest žnidaršičevih panjev, ki so se razdelili med tukajšnje čebelarje. Za povzdigo prodaje živih čebel se bodo naprosili domači čebelarški kupci, da naj tukajšnje čebele v večji meri nakupujejo. Naši čebelarji naj v tem smislu držijo čebele, da bodo imeli obilo izbornega blaga za nakup.

Za zasilno krmljenje v pretečeni jeseni in letošnji spomladi se je preskrbelo tukajšnjim čebelarjem 450 kg neobdačenega kristalnega sladkorja. Čebelarški poduk se je vršil v Toplicah, Vavtvasi, Mirnapeči, v Brusnicah, na Uršnem selu, v Trebnjem in v Škocijanu in poleg tega je bil 7. in 8. junija t. l. dvodnevni čebelarški tečaj na kmetijski šoli na Grmu, katerega pouka so se naši čebelarji v najobilnejši meri udeležili. Podružnica je imela v pretečenem letu dohodkov 56 kron 16 vin., stroškov pa 6 kron 46 vin., tako da ima 49 kron 70 vin. lastnega premoženja.

V podružnični odbor so bili za prihodnje leto izvoljeni dosedanjí odborniki in sicer g. ravnatelj V. Rohrman za načelnika, kot odborniki pa gg. A. Lapajne, V. Gebauer, R. Tonejec, A. Globevnik in kaplan J. Pavlič iz Mirnapeči.

Izmed sklepov, ki so se storili v povzdigo tukajšnjega čebelarstva, navedem najvažnejše in sicer:

1. Naprosi se veleslavni deželni odbor, da nakloni tudi letos šest žnidaršičevih panjev, ki naj se oddajo tukajšnjim čebelarjem, ker se čebelarji na med najuspešnejše v teh panjih in da se s tem splošno razširijo.

2. Revnejšim čebelarjem naj zniža osrednje slovensko čebelarstvo članarino na 2 kroni.

3. Nakup neobdačenega kristalnega sladkorja naj se v bodoče izvrši v večji meri, tako, da ga bodo zamogli dobiti vsi čebelarji-udje.

4. Imenujejo se zaupniki in čebelarški odseki, ki naj pridobivajo čebelarški podružnici nove člane.

5. Okoliš čebelarke podružnice naj se razširi na ves novomeški politični okraj.

6. Čebelarška podružnica naj posreduje pri prodaji medu in voska tako, da bodo dobivali njeni člani večje dohodke iz te panoge.

7. Med mladino naj se širi zanimanje za čebelarstvo na ta način, da se na ljudskošolskih vrtovih po možnosti napravijo vzorni čebelnjaki.

Iz navedenega poročila je razvidno, da se je čebelarška podružnica v pretečenem letu zelo trudila za povzdigo čebelarstva in da si je za bodoče leto naložila še večjo nalogo. Ker je čebelarstvo pri nas zelo razširjeno in ker donaša pri umnem oskrbovanju lepe dohodke, ker se pri nas lahko prodajajo žive čebele, med in vosek, je želeli, da bi vsi naši čebelarji podpirali delovanje čebelarke podružnice s tem, da bi v obilnem številu pristopili kot člani in da bi ji pomagali, da bi ona zamogla v še večji meri vršiti svojo nalogo.

Blagovni tarif za belokranjsko železnico je primeroma z dolensko železnico tako visok, da so interesentje primorani pošiljati oziroma dobivati svoje blago na

iz vasi in ravno na onem kraju, kjer stoji njegova hiša. — „Gori, gori!“ zavpije kakor besen. In res je bilo. Že sliši vpitje ljudi: „Pri Urhu gori!“ — Strašna kletev se sliši iz ust Urha in kakor neumen divja iz gostilne na pogorišče. — Grozna zmešnjava je bila tu. Živina tuli, ljudje kriče in Urh togote preklinja. — „Moj denar!“, zavpije kakor blazen ter se zakadi v črni dim, da bi rešil svoj mamon. Ves okajen prinese res iz plamena svoj najljubši zaklad. Vsede se na kamen in kakor brezumen gleda požrešen plamen, ki mu vničuje posestvo, z drugo roko pa trdno drži za mošnjček, iz njegovih prs pa se v enomer naprej izvija hujša in grozovitejša kletev.

Uboga žena Urša! Vsa preplašena in pol mrtva strahu prihiti s polja na kraj nesreče. Ko vidi pa še moža vsega zdivjanega, jo še bolj zaboli in prizadeva si, po svoji moči odvrniti ga od groznega preklinjanja rekoč: „Dragi Urh! Bog nas je udaril z nesrečo, pa sprejmi jo potrpežljivo, saj smo zaslužili. Ne obupaj! Z božjo pomočjo bodeva vse zopet popravila. Jaz bom pridno delala in božji

novomeški (oziroma straški) kolodvor. Zato so se obrnili po županstvih na železniško ministerstvo in deželni odbor. Vsled njihove spomenice je železniško ministerstvo poslalo tarifnega kontrolorja g. Hočevarja, ki je z interesi obravnaval ter obljubil, da se bo vse potrebno ukrenilo, da se tarifi za blagovni promet izdatno znižajo.

Politični pregled.

Dvadnevno premirje v Albaniji, katero je knez Wied sklenil z vstaši, ne bo imelo za kneza nikakega uspeha. Vstaši stavijo take zahteve, da jim ni moč ugoditi. Med drugim zahtevajo baje sledeče: Popolna enakopravnost mohamedanske vere, priznanje mohamedanske vere kot državne vere, svoboda mohamedanskega kulta, desetletna davčna prostost in osvoboditev od vojaške službe v gotovi meri. Mednarodna kontrolna komisija je na kneza nevoljna, ker se je na svojo pest pogajal z vstaši in jim s premirjem le dal priliko, da so se bolj pripravili na boj. Avstrijski in nemški prostovoljci tvorijo skupno krdelo pod poveljstvom nizozemskega artilerijskega poveljnika.

Proti mohamedanskemu knezu v Albaniji bi zavzele ostro stališče balkanske krščanske države. Vstaši vendar vstrajajo na svoji zahtevi, ker so najbrž nahujskani po mladoturških častnikih.

V boj za Drač posežejo tudi morda naše in italijanske vojne ladje. Avstrijska in italijanska vlada ste pred kratkim dovolile poveljnikom pred Dračem zasidranih vojnih ladij, da smejo streljati iz topov, če vderejo vstaši v Drač in nastane nevarnost za knežji dvor, za poslaništva in za inozemske kolonije.

Albanski knez v škripcih. Pri zadnjih bojih med knezu vdanimi Malisori in med vstaši je padlo na vsaki strani po 400 ljudi. Malisori so izjavili, da brez znatnega ojačenja ne grejo več v boj. Albanska vlada sedaj zbira vojske kjer le more, vendar je knez vedno bolj osamljen. Kajti razni poveljniki, ki so s kraja kazali udanost napram knezu, se zadnji čas zelo dvomljivo obnašajo, tako, da ni izključeno, da bodo v odločilnem trenutku kneza izdali in udarili proti njemu. V Draču samem je polno izdajalcev; že parkrat so zapazili, da se menjujejo signali med mestom in vstaši.

Avstrijska ladja proti albanskim vstašem. Albanska vlada je najela s topovi oboroženo ladjo avstrijske paroplovne družbe „Dalmatia“. Ladja je 18. t. m. obstreljevala obal v bližini Drača, ker so se vstaši bližali Draču. Italijanski časopisi za to besno napadajo Avstrijo in pričakujejo presenečenja v Albaniji glede razmerja med Avstrijo in Italijo.

Do popolnega sporazuma je baje prišlo na sestanku v Konstanci med ruskim carjem Nikolajem in rumunskim kraljem Karolom, med obema državama glede vseh orientalskih vprašanj.

Rumunija izgubljena. Tudi oficijelno avstrijsko časopisje sedaj proglašja Rumunijo za izgubljeno in se jezi na sklenjen sporazum med Rumunijo in Rusijo; samo to ne poroča, kdo je to izgubo zakrivil, namreč avstrijska diplomacija.

Domače in tuje novice.

V odbor Kmečke Zveze za novomeški sodni okraj so bili na zadnjem obnem zboru, dne 22. t. m. izvoljeni: Franc Vrtačič, posest. Žihovo selo, načelnik; Josip Zure, dež. poslanec in župan, podnačelnik; Josip Bojanc, pos. v Št. Petru, II. podnačelnik; Anton Žlogar, kanonik, Novo mesto, blagajnik; Anton Kastelic, kaplan v Šmihelu, blag. nam. in tajnik; Franc Medved, pos. Krka; Anton Turk, župan v Bršlinu; Anton Špendal, župan v Mirni peči; Jožef Dular, velepos. in mlinar v Vavti vasi; Franc Kastelic, pos. na Št. Joštu; odborniki: Ivan

Pezdire, župan v Toplicah; Martin Jakše, pos., Vel. Škerjanče, Vinko Kavšček, pos. Smolinjavas; Franc Kastelic, pos., Jablan pri Mirni peči; Janez Kulovec, pos., Grm-Podgrad, odborniški namestniki. Poročilo prihodnjic.

Občni zbor Kranjske deželne gasilske zveze se vrši v nedeljo, dne 28. jun. 1914 dopoldne ob 11. uri na Mlinem na Bledu.

Shod organistov v Novem mestu. Dne 24. junija vršil se je v Rokodelskem domu shod, na katerem je bilo 25 udeležencev. Med njimi so bili čast. g. profesor in korni vodja ljubljanske stolnice Stanislav Premru, g. dež. poslanec A. Mihelčič, g. duh. svetnik in župnik Mih. Saje in drugi od raznih krajev. Obravnavalo se je o podpornem društvu za orglavce in o njih starostnem zavarovanju. Stvar je velike važnosti ne-le za organiste, ampak za vse cerkvene predstojnike in za vse občinstvo. Ako se namreč te razmere uravnajo, je s tem postavljen trden temelj, na katerem more glasba med ljudstvom napredovati. Izrekla se je tudi resolucija, da se naprosijo vsi pospešitelji umetnosti, država, dežela, cerkev in vsi prijatelji godbe, da k temu kolikor mogoče pripomorejo, in da se oglasi potrebno število podpornih udov k temu društvu. Najprvo je treba živeti, potem še-le je mogoče modrovati.

Umrli je v Krškem posestnik in gostilničar Ivan Vanič. Rajni je znan kot bivši poveljnik krške meščanske garde. Pogreba se je udeležila tudi deputacija iz Novega mesta.

Prostovoljno gasilno društvo v Kandiji vabi k slavnosti blagoslovljenja parne brizgalne in drugega gasilnega orodja, ki bo v nedeljo, dne 5. julija 1914. Spored: 1. Ob 8. uri zjutraj sprejem in pozdrav pred županstvom. 2. Ob 9. uri dopoldne sv. maša in blagoslovljenje parne brizgalne in drugega gasilnega orodja na prostem. 3. Po sv. maši in blagoslovljenju javni obhod z godbo gasilnih društev po Kandiji do začasne orodjarne. 4. Gasilska vaja s parno brizgalno in drugim gasilskim orodjem. 5. Ob 3. uri popoldne velika ljudska vrtna vrtna veselica na Drski na vrtu g. Frana Murna z godbo, srečolovom, šaljivo pošto itd. Pri slavnosti, ki se vrši ob vsakem vremenu, sodeluje slavna godba meščanske garde v Rudolfovem. Vstop prost. Čisti dohodek je namenjen za poravnavo dolga na parni brizgalni in gasilskem orodju. Naše društvo je tekom svojega enoletnega obstoja že v treh slučajih nastopilo. Precej v prvem letu se je pokazalo, kako zares potrebno je to društvo. Upamo, da bo občinstvo to upoštevalo in je podpiralo moralno in denarno. Odbor.

Nemška olika. Sklicujoč se na § 19 tisk. zakona je poslal nadšofer Jožef Weiss popravek, češ, da 15. t. m. zvečer ni vozil poštni, ampak privatni avto proti Št. Jerneju, ki se je moral ustaviti, ker se voznik ni prav izognil in da je sicer zaklel, vendar se kletvica ni nanašala na narodnost.

Krški avtomobil še vedno ne da mirovati mlečezobim pobalnikom ob državni cesti. Pred kratkim so zopet pobalini iz Sela pri Ratežu nastavili na večih krajih na cesti kamenje in radovedno pričakovali posledic. K sreči pa je šofer pravočasno pretečo nevarnost opazil. Predrzne pobaline je orožništvo že zaprla. Par tovarišev, ki so s kraja si privoščili podobno zabavo, je sodišče že zašilo. Gotovo zadene tudi te pobaline zaslužena kazen. Smejati se le moramo brunnemu „Slov. Narodu“, ki piše, da baje naši duhovniki hujskajo ljudstvo proti podjetju, ko je vendar znano, da se tudi gg. župniki radi poslužujejo avtomobila. Mislimo pa, da take bedastoče gotovo niso najboljša reklama za podjetje in „Narod“ s tem gotovo podjetju več škoduje nego koristi.

V Velikem Lipju pri Hinjah se je pojavila nalezljiva bolezen malarija; tri ženske so vsled tega umrle.

Stari grešnik Anže Ančimer, ki je pred kakimi tremi leti bil na sumu,

da je veliko pokradel v Leskovcu in se je za tri leta umaknil na Hrvaško, je sedaj prišel po daljših ovinkih v roke novomeškega sodišča.

Na c. kr. drž. gimnaziji v Rudolfovem se bodo novi učenci za prvi razred šolskega leta 1914/15 vpisovali v petek 3. julija popoldne od 2. do 5. ure. Sprejemni izpiti se bodo vršili v soboto 4. julija od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. Pri vpisovanju je treba predložiti krstni ali rojstni list in obiskovalno izpovedevalo ljudske ali meščanske šole.

Posnemajte deželni odbor. Pred kakima dvema mesecema opozarjali smo v „Novicah“, da je dolžnost raznih korporacij, pri oddaji javnih del podjetnikom naložiti, da morajo jemati v delo v prvi vrsti domače delavce. Pri oddaji zgradbe ceste Spodnja Idrija-Kanomlja se je deželni odbor na to že oziral. Občina in cestni odbori, posnemajte!

Spodnja Šiška ljubljanska. Cesar je potrdil zakon, s katerim se priklopi Spodnja Šiška Ljubljani kljub odločnemu protinastopu liberalcev in Nemcev. Tako Ljubljana lepo raste in stopa v vrsto velikih mest.

Vsesokolska slavnost prepovedana. Policijsko ravnanje je prepovedalo navedeno slavnost v Ljubljani dne 15., 16. in 17. avgusta. Vodstvo se je pritožilo.

V Dolenjovas pri Ribnici se je preselil č. g. deželni poslanec Karol Škulj, na pomoč ondotnemu boelnemu župniku. Ribniško ljudstvo se je z žalostjo ločilo od svojega dušnega pastirja.

Romanje iz Ljubljane h Gospej Sveti preloženo. Romanje h Gospej Sveti, v Celovcu in na Vrbsko jezero je preloženo na nedeljo, dne 12. julija.

Strela ubila ozir. onesvestila sedem ljudi. V nedeljo, dne 21. t. m. so šli od maše iz Tople rebi pri Žužemberku Peter Huter, Alojzij Gril, Janez in Rudolf Oge, Jurij, Janez in Ferdinand Mauser, vsi iz vasi Rdeči kamen. Ker je nastala nevihta, so stopili vsi skupaj pod neko smreko, da bi vedrili. V tem hipu je pa tresčilo v smreko, in vseh sedem mož je strela oplahnila, da so nezavestni obležali. Posestnik Peter in Huter in kočarjev sin Alojzij Gril sta bila na mestu mrtva, drugih pet so pa ljudje, ki so se vračali od maše, z drgnjenjem itd. spravili zopet k zavesti. Vžgala se jim je bila tudi obleka in bi bili zgoreli, če bi ne bilo v bližini drugih ljudi, ki so jim priskočili na pomoč. Eden izmed peterih, ki so ostali pri življenju, se že bolje počuti, trije se radi opeklín in pretresa zdravijo v kandijski bolnišnici, Jurij Mauser je pa tako slab, da ni za prepeľavanje. Strela, ki ga je obrsknila po eni strani života, mu je baje eno nogo vso raztrgala.

Nesreče. Mirko Medvelšek, učenec ljudske šole v Novem mestu, je padel s hrasta, na katerega ga je bilo zvalilo vranje gnezdo, in si je zvinil levo nogo. — Ivan Štine iz Stranske vasi je zasmodil dinamično toko, katera se je razletela ter mu raztrgala tri prste leve roke. — Franc Pene, hlapec iz Gor. Kamenja, je padel s črešnje in si zmaknil desno roko v rami. — Ferdinand Urbančič, hlapec z Gorenje vasi pri Zaplazu, je padel z voza na desno ramo, vsled česar se mu je zlomila ključnica. — Franc Škerlj, učenec ljudske šole v Šmihelu, je padel s črešnje ter si poškodoval desno nogo v kolku. — Franc Gliha, užitkar na Pristavici pri Št. Vidu, je ob tamkajšnjem požaru dne 22. t. m. hotel rešiti kravo iz hleva. To je tudi dosegel, poleg tega se pa opeknel v švigajočem plamenu na desni roki in na glavi. — Vsi zgoraj navedeni ponesrečenci so bili sprejeti v kandijsko bolnišnico.

Ledene gore so se odtrgale od grenlandske in labradorske obali v Ameriki in plavajo proti jugu. Take gore so za ladje silno nevarne. V temni brezmeseni noči so skoro nevidne, kar je povzročilo tudi pogibelj „Titanica“. Severoameriška vlada je poslala v kraj nevarnosti dva čolna

kot varnostno stražo, ki naj pravočasno svari ladje pred bližajočimi se gorami.

400 rudarjev se je zadušilo v Viktoriji, v angleški Kolumbiji; vžgali so se podzemeljski plini tamošnjega rudnika. Izmed 600 rudarjev se je rešilo komaj 200.

Grozna nesreča v zraku. V soboto, dne 20. t. m. se je v Fischamendu dvignil ob 8. uri zjutraj v zrak vodljivi vojaški zrakoplov „Koerting“ s sedmimi osebami, v to svrhu, da bi delali fotogeometrične posnetke. Zrakoplov je vodil stotnik Hauswirth z dvema nadporočnikoma Hofstätterjem in Brenerjem, s poročnikom Haidingerjem, s korp. Hadima in poddeset. Weber ter civilnim inženirjem M. Kammerer. Nadporočnik Flatz se je dvignil s fregatnim poročnikom Buchte z letalnim strojem v zrak ter skušal prehiteti zrakoplov in se dvigniti višje v zrak. Vijak letalnega stroja pa je zadel ob zrakoplov in pretrgal ovoj, vsled česar se je uhajajoči plin vnel na iskrah, letelih iz motorja. Nastala je eksplozija, ki je zrakoplov popolnoma raztrgala. Zrakoplov je bil hipoma ves zavrt v plamene in dim, in na zemljo so prileteli iz 400 metrov višine le zgoreli ostanki z mrtveci. Trupla vseh sedmih zrakoplovcev so priletela popolnoma zognjena na tla, tako, da jih ni bilo mogoče spoznati. Tudi nadporočnik Flatz in njegov pasažir fregatni poročnik Buchte sta se ponesrečila. Priletela sta na zemljo z letalnim strojem, ki se je razbil in ju pokopal pod seboj grozno razmesarjena. Ta zrakoplovna nesreča je doslej največja v Avstriji.

Srečo in bogastvo nudi loterija, a ne vsem, kajti dobe le nekateri, dočim je onih, ki zgube, neprimerno več.

Komur je za denar vse eno, ta naj čita današnji oglas „Slovenske Straže“, glasom katerega z nakupom dobrih vrednostnih srečk zamore obogateti, na vsak način pa mu je zajamčen za vsako srečko po najmanj en dobiček, trajna vrednost srečk in s tem tedaj varnost za srečke izdanega denarja. Ker so za naročnike srečk določene tudi nagrade in premije, je marsikomu dana prilika, dobiti poleg izbornih vrednostnih srečk tudi še velik ali pa ves del zanje izdane kupnine nazaj. Ponudba je vseskozi poštna in se tedaj sama od sebe priporoča. Ker se prihodnje žrebanje vrši že v prihodnjih dneh, pišite še danes po pojasnilo, ki Vam ga takoj brezplačno pošlje: Valentin Urbančič, Ljubljana 3.

Obvestilo o približni potrebnosti oskrbovalnih predmetov za c. in kr. vojno. C. in kr. intendantca 3. voja v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani obvestilo o približni potrebnosti predmetov v dobi 1914/15 za oskrbo c. in kr. vojne na raznih postajah, kakor: rž, oves, seno, slamo za steljo in postelje, trd in mehak les, premog.

Načelstva dolenskih denarnih in gospodarskih zavodov, spomnite se ob tri-desetletnici „Dol. Novic“, ki so že toliko let dvigale gospodarsko naše ljudstvo.

Dopisi.

Iz Doberniča. V nedeljo 14. t. m. smo imeli cerkveno žegnanje sv. Antona. Č. g. dr. Krek je prav lepo opisal življenje sv. Antona v cerkvenem govoru. Pri nas smo tako srečni, da lahko doma opravimo pobožnost na čast sv. Antonu, ki ga ljudstvo tako rado časti kot posebnega priprošnjika pri živini. — Naš odsek „Orel“ se je vdeležil v nedeljo 14. t. m. procesije sv. R. T. v prijaznem Ajdovcu, kjer so ga ljudje z veselimi obrazom opazovali.

Velika praznoverska prismođarija. Pretekli mesec je bila neka poroka v Št. Lovrencu, in ko so se peljali od poroke v Dobernič, je pa pijani voznik prevrnil ženina, kar je prismojenim svatom povzročilo veliko žalost. Prav trdno namreč verujejo, da kateri poročencev se prevrne, bo ob letu gotovo umrl. Ko vpraša neka žena mater ženinovo, kako pa kaj vaši mladi, je mati žalostno

odgovorila, da bo sin umrl, ker se je pre-vrnil. Da se vendar ljudje ne spametujejo, ko vendar slišijo tolikokrat na prižnici, da ne smemo verjeti vsake neumnosti.

Iz Mirne peči. Temelj za novo cerkev je izkopen in po večini že tudi zabetoniran. Kopalo se je 2 metra globoko; teren je povsod enak, namreč trdo ilovnat, na kak močvirnat svet se ni nikjer zadelo, kakor so poprej nekateri tolikanj prorokovali. Pri kopanju temelja se je našlo tudi nekaj starega denarja in sicer beneški denar, kakor se sodi iz l. 1570. Gramoza in cementa se je silno veliko zabilo v temelj, tako da bode stavba popolnoma sigurno stala in je izključeno vsako ponižanje tal. Stavbena dela hodi nadzorovat sam gospod stavbeni svetnik Hanuš. Pesek za cement dobivamo v bližini, namreč v Jablanu. Kakovost peska za cement je prav izvrstna. Farani iz bližnjih vasi prav pridno in z veseljem vozijo in kopljejo pesek in to brezplačno, ker vedo, da s prostovoljnim delom in vožnjo prihranijo že nekaj ti-sočakov pri zgradbi, kar nekaterim zabav-ljačem ne gre v glavo, češ, kaj bom delal in vozil, saj bom itak moral pri nakladah plačati. Na tako modrovanje, ki prihaja navadno od pivskih bratcev, pa pošteni farani nič ne dajo, za kar jim vsa čast. Le tako naprej preko takih zabavljanj, z združenimi močmi na delo za hišo božjo!

Iz Prečine. 14. junija t. l. smo prav slovesno obhajali farnega patrona svetega Antona. Tudi mnogo tujcev je prišlo po-častit sv. Antona, n. pr. z Mirne. To vse kaže, da ima ta svetnik veliko častilcev in da bo sčasoma postala naša lepa cerkev božja pot. Že zdaj vabimo vse, da se pri-hodnje leto udeleže v še večjem številu. V prihodnje bodo v soboto pred sv. Antonom litanije z blagoslovom. — Na Urhovo ne-deljo, 5. julija, ima naša fara zaobljubljeno procesijo in duhovno opravilo na Trški gori. Pri tej priliki vabimo tudi sosedne farane. — 12. julij — tako slišim — bo za naše gasilno društvo pomenljiv dan, ko bo slovesno blagoslovljena nova brizgalna.

Iz Trebelnega. Dne 19. t. m. okoli poldneva se je vlila pri nas izredno huda ploha na zemljo. Voda je tekla kar širom in razdrapala ceste ter odplavila polno prsti in gramoza z njiv, vinogradov in cest v nižje ležeča polja in travnike.

Belokranjski - vestnik. -

Toča je obiskala v petek, dne 19. t. m. predpoldan znan vinorodni kraj nad Črnomljem Maverle. Padala je kakih 10 minut; po toči je ležalo malo podrapanega listja na zemlji. Škoda, hvala Bogu, vendar ni velika, to tem manj, ker toča tudi ni segla na široko.

Vinica. Pretečeni teden je imel tukaj g. vin. nadzornik Skalicky predavanje o vinoreji. Kako malo zanimanja imajo naši vinogradniki za tak pouk so pokazali naj-bolj s tem, da sta prišla k predavanju cela dva posestnika. — Res žalostno! Mogoče je bil kriv pičli udeležbi lep solnčni de-lavnik. Ali bi mogoče ne bilo bolj umestno, prirejati taka predavanja ob nedeljah ali praznikih, ko ima čas vsak posestnik. Ob delavnikih pa hiti sedaj vse s krmo, ker nagaja skoro vsak dan kaka rosa.

Občni zbor S. k. izobraž. društva na Lokvici je prihodnje nedeljo. Ob 6. uri je sv. maša s kupnim sv. obhajilom, ob 9. uri občni zbor v društveni sobi.

Dobličje. Tudi pri nas smo imeli pre-tečeni teden točo, a škode, razun v vino-gradih, ni posebne napravila. Da bi nas le Bog obvaroval hujšega.

V Dolenji Lokvici je v nedeljo 21. jun. posestnik Martin Šuklje proti večeru zažgal svojo štalo, ki je pogorela s podom in svinjakom. Hišo so obranili. Odkar je mož prišel od vojaških vaj iz Celovca, kazalo je njegovo vedenje čudne znake duševne zmedenosti. Isti dan je prišel iz Metlike

v hipnem omračenju storil tak milovanja vreden korak. Sodnija ga najbrž izroči na opazovalnico.

Črnomelj. V petek, dne 19. t. m. so se pripodili iz Kočevskega sem proti Črnomlju črni oblaki in vsula se je huda ploha, ki ni minula brez toče. Toča se je vsula čez dobliške in maverlenske vino-grade. Prehude škode pa vendar ni na-pravila, čeprav ni šla mimo brez vse škode. Škoda se bo še-le pozneje prav pokazala.

V črnomaljski fari je letos prav ve-liko mrličev. Lani jih je umrlo vse leto le 69, letos jih je pa že zdaj, ko še ni minulo pol leta, 59! Izvanredno število! Smrt pobira posebno moške, ne samo starih, tudi veliko mladih, zlasti gospodarjev. Bo-lezni so prav različne. Precej jih umori hipna kap na možgane, druge, posebno fante in dekleta, jetika. — Posebno žalostno je, ako umre na hitro mlad gospodar. Opo-roke navadno ne napravi, nakar nastopi dedna postava. Ta pa za kmete ni kar nič ugodna. Posestvo se ceni po prodajni ceni in potem ta vsota deli s številom živih otrok in vsakemu prisodi en del. Žena-vdova dobi tudi le en del. Tako je še tako lepo posestvo naenkrat tako za-dolženo, da bo revež prihodnji gospodar. Koliko lepih kmetij se uniči na ta način: Zato, gospodarji, napravite pravočasno testament in pravilno. Pozovejo se tri priče, potem še-le je testament veljaven. Tudi naj napravi testament vsak, dokler še ni prehujo bolan, drugače se lahko ovrže. Saj, če napravi testament, ne bo nihče prej umrl, kakor tako. Tudi naj kmečke organizacije vplivajo na poslance, naj se zavzamejo za spremembo kmečkega dednega prava. Saj agrarno-socijalna veda že davno zahteva take izpremembe.

Iz Semiča. Izobraževalno društvo je v pričetku letošnjega leta ustanovilo svojo godbo. Vodi jo Anton Plut s Krvavčevega vrha, ki je bil v Ameriki dolgo vrsto let godbeni voditelj, s toliko vnemo, da je pri otvoritvi belokranjske železnice in pri procesiji sv. R. T. nastopila z vso sigurnostjo v veselje in ponos semiških faranov. Fantje v resnici zaslužijo priznanje in občudovanje, da so v tako kratkem času toliko dosegli. Je pa tudi pametneje po-šteno razvedrilo z godbo, kakor popivanje in ponočevanje. — Trta lepo obeta, tudi sadje in drugi pridelki kažejo dobro, samo vedno deževje nam nagaja in nas skrbi.

Iz Semiča. Godbeni odsek Izobraže-valnega društva v Semiču se najpristrčneje zahvaljuje vsem, ki so s svojo podporo pripomogli, da se je ustanovila godba in je zasiguran njen obstoj.

Ameriški novičar.

Iz Chicago se poroča, da je ondi v bližnji reki pri kopanju utonil 37 letni Fran Bizjak. — V Jolietu so bili začetkom junija poročeni: Anton Barbič z Ano Jakša; John Nemanič z Marijo Simonič in Ludovik Barle z Jozefo Nasimbeni. V Valleyu Wash. pa 12. maja Miha Malej z Marijo Zalokar. — Glavna skupščina K. S. K. Jednote bo letos dne 17. avgusta v Milwaukee. Wis. — Meseca maja je dospelo samo v New Yorško pristanišče 98.125 izseljencev. V Croksville Pa. je 21. maja umrl Jakob Vičič, doma od Birske Bistrice. Zapustil je udovo z 8 nedoraslimi otročiči. — V Clevelandu O. pa je umrl Anton Kisovec dne 27. maja. Doma je bil iz Gorenjega Polja pri Žužemberku. Star je bil 34 let. Zapušča vdovo s 5 nedo-raslimi otroci. — Našim rojakom širnoznani imetelj tvrde Frank Saksér iz New Yorka biva za dalj časa na Kranjskem.

Prav dobro in lepo apno

ima na prodaj vsak mesec dvakrat od zdaj naprej do okolu sv. Mihela

Jožef Lavriha, 30-3-3

Nemška vas pri Trebnjem, Dolenjsko.

Loterijske številke.

Gradec, 24. junija 2 11 40 27 55

Posredovanje dela.

Oženjenega majerja išče Ema Wutscher, po-sestnica v Št. Jerneju.

Lepo posestvo

se proda iz proste roke, ležeče na prijaznem kraju med Trško goro in Ždinjo vasio; obstoji iz hiše, kleti in hlevov, vse z opeko krito. Zraven spada lep vinograd, ves zasajen z novim trtjem, in njiva. Vse posestvo se nahaja v prav dobrem stanu. — Proda se tudi pohištvo, skupno ali posamezno.

Več se izve pri lastnici Marija Koračin, Ždinja vas št. 54, pošta Št. Peter pri Novem mestu. 51-2-2

Staroznana gostilna in trgovina

tik farne cerkve na Dolenjskem, se da na več let v najem, eventualno tudi proda pod ugodnimi pogoji. Hiša je na novo grajena, ki obstoji iz 10 sob (opremljene), prostorne trgovine s tremi izložbami, dveh kuhinj, štirih kleti, ledenice, hleva, po želji tudi posestvo, njive, travniki in vrtovi.

Naslov pove upravništvo Dol. Novic. 55

Naznanilo.

Podpisani vljudno naznanjam, da sem otvoril v hiši g. Illowsky v Rudolfovem, Glavni trg šte. 100 prodajalno

s prekajenim mesom in suhimi klobasami.

Ob enem bodem imel na razpolago dobro mast in špeh, salami in vse drugo v to stroko spadajoče blago, kakor tudi vedno sveže in suho sadje ter kruh.

Ker sem si pridobil pri najboljših mojstrih prekajevalcih vso potrebno znanost v tej stroki, se bodem vsikdar potrudil, slavno občinstvo iz mesta in okolice solidno in z zmernimi cenami vsestransko najboljšo postreči in se prav toplo priporočujem v cenjeni obisk.

Odičnim spoštovanjem 2-14-5

Ivan Kafrle,

prekajevalec in trgovec s suhim mesom v Rudolfovem.

„Slovenski Straži“ prinese pomoč, Vam morda bogastvo, čitajte!

475.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki velike skupine

5 originalnih vrednostnih srečk 5

kotih 13 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja,
1. februarja,
1. marca (dve)

1. in 14. majnika,
1. julija,
1. avgusta,

1. septembra (dve),
14. septembra ter
2. novembra.

375.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki manjše skupine

3 originalnih vrednostnih srečk 3

kotih 9 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja,
1. februarja,

1. in 14. majnika,
1. julija,
1. avgusta,

14. septembra ter
2. novembra

Kupnina za veliko skupino vseh 5 srečk se plača v 60. mesecih po 6 K, za manjšo skupino vseh treh srečk pa v 60. mesecih po 4 K.

Vsaka srečka mora najmanj enkrat zadeti! Vsi dobitki se izplačajo v gotovem denarju! Vse srečke imajo trajno vrednost denarja in igrajo po izplačilu kupnine dolgo vrsto let brez vsakega nadaljnega vplačevanja, torej zastoj.

Vsak cenjeni naročnik zamore dobiti nagrade in premije ter na ta način kupnino zase naročenih srečk poljubno znižati ali sploh dobiti jih zastoj.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“

Valentin Urbančič, Ljubljana 3.

44-3-3

Popolnoma varno naložen denar.

HRANILNICA in POSOJILNICA

za Kandijo in okolico, reg. zadr. z neom. zavezo

== v lastnem domu v Kandiji ==

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

4³/₄ 0/0

1-0-12

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.